

Підходи до визначення поняття "електронний документ"

Катерина Кавюк¹, Оксана Тимовчак-Максимець²

Кафедра соціальних комунікацій та інформаційної діяльності, Національний університет "Львівська політехніка", УКРАЇНА, м.Львів, вул.С.Бандери, 12,
E-mail: 1. k_v_k_90@yahoo.com, 2. linoks@gmail.com

Through the development of information technologies the concept of an electronic document is one of the main in the Documentation science. The article suggests various approaches to the definition of the term "electronic document".

Ключові слова – електронний документ, електронна форма документа, машинний код, електронний носій, реквізити.

Вступ

Сьогодні завдяки розвитку інформаційних технологій поняття електронний документ є одним з основних у документаційній науці. Його теоретична розробка привела до появи великої кількості визначень: на даний час їх нарахується більше 40.

Огляд поняття «електронний документ»

М.В. Ларін дає тлумачення поняттю «електронний документ» виходячи з визначення загального поняття «документ», яке звучить як «...інформація, певним чином зафіксована з можливістю її ідентифікації». Характеристики електронного документа не виходять за рамки загального визначення документа, тому немає необхідності створювати новий термін [6].

М. І. Костомаров вважає, що найбільш підходящим слід вважати не поняття «електронний документ», а поняття «електронна форма документа», що електронний документ – це лише проміжний стан, тимчасова форма зберігання складових елементів документа в пам'яті комп'ютера [5, С. 11].

А. П. Вершинін пропонує визначення поняття «електронний документ», як «...інформація, зафіксована на електронних носіях, яка містить реквізити, що дозволяють її ідентифікувати». Зміст електронного документа не відрізняє його від документа на паперовому носії, а відмінністю є форма, яка з'являється в технічних елементах і властива носію інформації [2, С.40].

А. В. Ткачов визначає поняття «електронний документ» виходячи від загального поняття «документ», який розуміється як будь-який матеріальний носій інформації, призначений для її передачі в часі і просторі [7, С.8].

Г.З. Залаєв виділяє три групи електронних документів. До першої відносяться оцифровані електронні документи – «...документи, отримані в результаті конверсії паперових і технотронних документів у цифровій формі». Друга група - «сучасні електронні документи» - «...документи, які існують лише в цифровому вигляді». Це продукт останніх інформаційних технологій: Інтернет, мультимедіа. Третя група електронних документів –

продукти без паперових технологій – електронна пошта (пересилання повідомлень у вигляді файлів по телекомунікаційних каналах) [4, с.60-68].

Провідний спеціаліст в галузі інформаційного права І. Л. Бачило пропонує класифікувати електронні документи за їх цільовою ознакою: електронний документ як спосіб зберігання традиційного документа в електронній формі; електронний документ як документ первинний, створений в електронній системі, що включається в інформаційно-комунікаційну систему без паперової форми; електронний документ як спосіб безпосереднього інформування користувача: дисплей, файл; електронний документ як засіб вираження волі учасника електронної форми правовідносин – юридично значущий факт, правовий акт (засіб транспортування волевиявлення) [1, С.13].

В. В. Годін і І. К. Корнеєв – фахівці в галузі управління, пропонують спочатку загальне визначення поняття документ, а потім виділяють з нього термін «електронний документ», який розуміється як «...закодоване і передане в інформаційну систему електронне повідомлення, всі реквізити якого завірені і оформлені відповідно до нормативних вимог» [3, С.15].

Висновок

Впровадження комп'ютерних технологій для обробки, передачі зберігання і використання інформації зумовило створення документів на принципово нових носіях, що, у свою чергу, викликало появу таких понять як «електронний документ» або «документ в електронній формі».

Питання визначення та використання електронних документів продовжують цікавити науковців і сьогодні, незважаючи на прийняття цілого ряду законодавчих актів у цій галузі, багато питань потребують додаткового регулювання на законодавчому і на нормативно-методичному рівні.

Література

1. Бачило И.Л. Правовые вопросы документирования в условиях информатизации // Делопроизводство, 1998. – № 2. – С.13.
2. Вершинин А.П. Электронный документ: правовая форма и доказательство в суде. – М., 2000. – С.40.
3. Годин В.В. Управление информационными ресурсами: 17-ти модульная программа для менеджеров «Управление развитием организации» / В.В. Годин, И.К Корнеев. – М., 2000. – С.15.
4. Залаев Г.З. Анализ и классификация электронных документов // Вестник архивиста, 1999. – № 2-3. – С. 60-68.
5. Костомаров М.И. Многоликий Янус: документ в системе информационного менеджмента // Делопроизводство, 1998. – №1. – С.29.
6. Ларин М.В. Некоторые проблемы эволюции управленческого документа: доклад на 6-й Научно-практической конференции 24-25 ноября, 1999.
7. Ткачев Л.В. Правовой статус компьютерных документов: основные характеристики. – М., 2000. – С.8.